Prima instanță: Judecătoria Soroca sediul central (judecător V.Belous)
Dosarul nr.2a- 740/2024 (nr.2-23170551-03-3a-15072024)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil și de contencios administrativ
DECIZIE

24 martie 2025 **mun. Bălți**

Completul de judecată în componența:
Președintele competului, judecător **Elena Grumeza**
Judecătorii: **Natalia Costaș, Stanislav Grosu**

examinând în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă apelul declarat de avocatul Ghidirim Daniel în interesele apelantei Ceban Nina,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Ceban Nina privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității,

împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca sediul central din 30 aprilie 2024,-

a c o n s t a t a t :

Pretențiile reclamantului:

La 30.11.2023 Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină s-a adresat cerere de chemare în judecată către Ceban Nina privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că pârâta deține statut de fondator al GȚ”Ceban Mihail Piotr”, la momentul depunerii cererii are statut fiscal activ și se atribuie la categoria de plătitor în sumă fixă care se asigură în mod individual.

Pentru anul 2022, plata primei de asigurare obligatorii de asistență medicală s-a stabilit în mărime de 4056 lei, iar pentru 2023 de 12636 lei, ce urmau să fie achitate de către plătitor până la 31 martie a anului de gestiune. Neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală atrage după sine calcularea unei majorări de întârziere în proporție de 0,1% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere.

Conform datelor din Sistemul informațional automatizat ”Asigurarea obligatorie de asistență medicală”, Ceban Nina nu și-a onorat obligația de a achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2022 și 2023 în termenul legal stabilit.

Menționează că la 24.08.2023 a remis o notificare către pârâtă pentru soluționarea cazului pe cale amiabilă, dar a rămas fără răspuns, fapt ce a determinat adresarea în instanța de judecată.

În drept, și-a întemeiat acțiunea pe prevederile Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr.1585 din 27.02.1998, Legii cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593 din 26.12.2002, Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2022 nr.207 din 06.12.2021, Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2023 nr.358 din 22.12.2022, art.774, 776, 858 alin.(1), (2) Codului civil.

Solicită Agenția Teritorială Nord a CNAM încasarea de la Ceban Nina a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2022 în sumă de 4056 lei și penalității de 1115,40 lei, cât și prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2023 în sumă de 12636 lei cu penalitatea de 2982,10 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul central din 01.12.2023 acțiunea civilă s-a acceptat spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă.

Prin referința din 11.01.2024 Agenția Teritorială Nord a CNAM a solicitat modificarea temeiului acțiunii cu includerea pârâtei Ceban Nina ***** la categoria – ”alți cetățeni ai RM care nu sunt angajați” – prevăzută în anexa nr.2, alin.3 din Legea nr.1593-XV din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală cu încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente pentru anii 2022 și 2023. Cât privește cerința pârâtei Ceban Nina ***** despre recuperarea cheltuielilor de judecată, solicită să fie respinsă.

Poziția primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca sediul central din 30.04.2024 acțiunea civilă s-a admis parțial. S-a încasat de la Ceban Nina în beneficiul Agenției Teritoriale Nord a CNAM prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2022 în mărime de 4056,00 lei cu penalitatea aferentă de 1115,40 lei și pentru anul 2023 în mărime de 12636,00 lei cu penalitatea aferentă de 2590,38 lei pentru perioada de până la 23.10.2023, iar în total suma de 20397,78 lei. Pretenția privind încasarea penalității într-o sumă mai mare pentru neachitarea în termen a primei de asigurare pentru anul 2023, s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat de la Ceban Nina în folosul statului taxa de stat de a cărei plată reclamantul a fost scutit la depunerea cererii în mărimea pretențiilor admise în acțiune de 611,93 lei. S-a încasat de la Ceban Nina la bugetul Judecătoriei Soroca cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească în legătură cu înștiințarea judiciară în sumă de 41,80 lei.

Solicitarea apelantului:

La 17.05.2024 avocatul Ghidirim Daniel în interesele Ninei Ceban a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca sediul central din 30.04.2024, solicitând casarea hotărârii, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie respinsă ca neîntemeiată și inadmisibilă.

Argumentele părților:

În susținerea cererii de apel a invocat că cererea de chemare în judecată a fost înaintată faţă de Ceban Nina, dar aceasta nu este fondator al G.Ţ"Ceban Mihail Piotr", este un simplu membru care este inclusă în fişa de înregistrare a gospodăriei ţărăneşti, înregistrată sub nr.155 din 23.05.2019. Fondator al G.Ţ"Ceban Mihail Piotr" este soţul Ceban Mihail. Acest fapt se dovedeşte şi de informaţia anexată la cererea de chemare în judecată de CNAM, obţinută de la SFS. În această informaţie este indicat administator Ceban Mihail Piotr.

Faptul indicat supra este dovedit şi de contractul de arendă din 23.05.2019 prin care Ceban Mihail a încheiat un contract de arendă a terenului cu *****. Tot Ceban Mihail, în calitate de fondator şi administrator a reziliat contractul susindicat.

Un membru al Gospodăriei Ţărăneşti ca să achite prima de asigurări sociale este necesar să fie încheiat un contract individual de muncă cu fondatorul acestei gospodării. Ceban Nina nu face parte din categoria persoanelor indicate în anexa nr.2 a Legii nr.1593 din 26.12.02 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală.

În referința la apel intimatul Agenția Teritorială Nord a CNAM a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii contestate. A indicat că în urma verificărilor de rigoare efectuate s-a stabilit neachitarea primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru anii 2022, 2023 de către apelanta Ceban Nina ceea ce a servit drept motiv de a depune cerere de chemare în judecată la data de 22.11.2023.

Legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei de fond este evidentă, deoarece se întemeiază pe circumstanţele de fapt și de drept constatate nemijlocit de instanţa de judecată şi pe probele cercetate în cadrul şedinţelor judiciare în strictă conformitate cu legea, ceea ce corespunde prevederilor art.130, alin.1, art. 239 CPC.

În procesul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că apelanta are datorii faţă de Fondul Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală(FOAM) a CNAM.

În temeiul Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr.1585 din 27.02.1998 cu modificările și completările ulterioare, asigurarea obligatorie de asistență medical are un caracter obligatoriu pentru toți cetățenii Republicii Moldova, obligativitatea asigurării fiind expres stabilită ca principiu în art.5 alin.1 lit.d) din legea menționată, pe baza căruia se organizează și funcționează sistemul asigurării obligatorii

de asistență medicală și potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform Legii, obligația de a participa la sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală.

Obligativitatea instituită prin efectul legii, de fapt, reprezintă un instrument de responsabilizare a cetățenilor de a participa la sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală prin achitarea primelor în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală 11.12.2024 nr.06-03-3327 pentru acumularea mijloacelor financiare în scopul acoperirii cheltuielilor de tratament ce pot surveni asupra stării sănătății a persoanelor.

Anexa nr.2 a Legii nr.1593 din 26.12.2002, prevede categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual: alin.1, lit b) fondatorii de întreprinderi individuale; alin.3. alţi cetăţeni ai Republicii Moldova, străinii, titulari ai dreptului de ședere permanentă … care nu sînt angajaţi şi nu fac parte din nici una din categoriile enumerate care fac dovada aflării în Republica Moldova pentru cel puţin 183 de zile (pe parcursul anului bugetar).

Potrivit art.22 alin.(1) din Legea 1593 din 26.12.2002, persoana atribuită la categoria sus menţionată urmează să achite integral prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă în termen de pînă la data de 31 martie a anului de gestiune.

Procedura prealabilă de soluţionare a cazului a fost respectată prin remiterea în adresa intimatei a notificării cu nr.06-74-724 din data de 24.08.2023, remisă prin scrisoare recomandată cu aviz de recepție, care a fost semnat de apelantă. Însă la data stabilită apelantul nu s-a prezentat, nu a comunicat motivele neprezentării și nici nu a prezentat probe care ar confirma achitarea primei pentru anul 2022,2023 sau probe care ar adeveri apartenența ei la o altă categorie, ceea ce a servit temei pentru înaintarea cererii în instanță de judecată.

Acte de procedură:

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 11.10.2024 apelul a fost acceptat spre examinare în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, fără convocarea părților în ședința de judecată.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil și de contencios administrativ consideră pasibilă de respingere cererea de apel, din considerentele ce urmează.

Potrivit art.276^2 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalităţile, cheltuielile de

judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

Prin Hotărîrea Guvernului nr.936 din 28.12.2022 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023, aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023, în mărime de 11700 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

Suma datoriei de bază, fără penalități, solicitată în acțiunea civilă constituie 16692 lei, prin urmare, cauza civilă corect s-a examinat în procedura cererilor cu valoare redusă.

Potrivit art.276^3 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.

Potrivit art.276^4 alin.(4) Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunțare.

Potrivit art.362 alin.1 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de apel constată că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la 30.04.2024, iar apelul a fost declarat la 17.05.2024, prin urmare, apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Codul de procedură civilă.

Potrivit prevederilor art.385 lit.a) Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărîrea primei instanţe.

Probatoriul cauzei denotă faptul, că GȚ”Ceban Mihail Piotr”, cod fiscal 34422842 cu sediul în r.Soroca s.Țepilova, a fost înființată la 27.05.2019 de către Ceban Mihail *****, având calitate de fondator și conducător, iar Ceban Nina *****, este indicată în calitate de membru al gospodăriei/f.d.18,20/.

Totodată, potrivit informației Serviciului Fiscal de Stat nr.26/1-17-07-149666 din 10.10.2023, în calitate de fondatori ai GȚ”Ceban Mihail Piotr” au fost indicați Ceban Mihail și Ceban Nina/f.d.4/.

Conform extrasului privind statutul de asigurat în cadrul AOAM din 17.10.2023 Ceban Nina are statut ”neasigurat” /f.d.3/.

La 24.08.2023 Agenția Teritorială Nord a CNAM a expediat Ninei Ceban notificarea nr.06-23-238 prin care dânsa a fost informată de spre faptul că nu a achitat prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2022 în mărime de 4056 lei și pentru anul 2023 în mărime de 12636 lei. Totodată dânsa a fost invitată pentru data de 25.09.2023 la reprezentantul Agenției Teritoriale Nord a CNAM în or.Soroa

str.Alexandru cel Bun 19, pentru perfectarea procedurii legale de achitare a primei AOAM în sumă fixă, iar în caz de achitare a acesteia, urmează să prezinte dovada plății efectuate/f.d.6/. Notificarea fost recepționată contra semnătură în avizul de recepție /f.d.6 verso/, însă Ceban Nina nu a reacționat la aceasta, ceea ce a servit temei pentru Agenția Teritorială Nord a CNAM de a se adresa la 30.11.2023 cu acțiune ciivlă în instanța de judecată privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2022 și 2023.

Din materialele cauzei se confrmă faptul, că prin decizia din 23.10.2023 a Departamentului înregistrare și licențiere a unităților de drept al Agenției Servicii Publice GȚ"Ceban Mihail Piotr" a fost radiată din Registrul de stat al gospodăriilor țărănești /f.d.19/. Și în informația Serviciului Fiscal de Stat din 10.01.2024 este indicat că GȚ"Ceban Mihail Piotr" are statut "închis" /f.d.26/.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca sediul central din 30.04.2024 acțiunea civilă s-a admis parțial. S-a încasat de la Ceban Nina în beneficiul Agenției Teritoriale Nord a CNAM prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2022 în mărime de 4056,00 lei cu penalitatea aferentă de 1115,40 lei și pentru anul 2023 în mărime de 12636,00 lei cu penalitatea aferentă de 2590,38 lei pentru perioada de până la 23.10.2023, iar în total suma de 20397,78 lei. Pretenția privind încasarea penalității într-o sumă mai mare pentru neachitarea în termen a primei de asigurare pentru anul 2023, s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat de la Ceban Nina în folosul statului taxa de stat de a cărei plată reclamantul a fost scutit la depunerea cererii în mărimea pretențiilor admise în acțiune de 611,93 lei. S-a încasat de la Ceban Nina la bugetul Judecătoriei Soroca cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească în legătură cu înștiințarea judiciară în sumă de 41,80 lei.

În argumentarea soluției instanța de prim nivel a concluzionat că că în anul 2022 și până la 31 martie a anului 2023, GȚ"Ceban Mihail Piotr" a avut statut "activ" și Ceban Nina *****, în calitate de membru-fondator al GȚ"Ceban Mihail Piotr" are obligativitatea de a achita primele de asigurare pentru anii 2022 și 2023 și a penalității corespunzătoare în modul stabilit de legiuitor; deoarece GȚ"Ceban Mihail Piotr" din 23.10.2023 și-a încetat activitatea, fiind radiată din Registrul de stat al gospodăriilor țărănești, pentru anul 2023, instanța de judecată a dispus încasarea penalității de întârziere până la data respectivă.

La 17.05.2024 avocatul Ghidirim Daniel în interesele Ninei Ceban a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca sediul central din 30.04.2024, solicitând casarea hotărârii, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie respinsă ca neîntemeiată și inadmisibilă.

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.1,2 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Iar alin.6 din art.373 Cod de procedură civilă statuiază că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

În conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.5 alin.1 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Iar potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Potrivit art.10 alin.(1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile şi să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Prevederile art.15 alin.(1) Cod civil, stabilesc expres că apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Obiectul juridic litigios din speță constituie încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Potrivit art.774 alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Articolul 776 Cod civil prevede că,obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art.858 Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

Potrivit art.1 alin.1 a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr.1585 din 27.02.1998, asigurarea obligatorie de asistenţă medicală reprezintă un sistem autonom garantat de stat de protecţie financiară a populaţiei în domeniul ocrotirii sănătăţii prin constituirea, pe principii de solidaritate, din contul primelor de asigurare, a unor fonduri băneşti destinate pentru acoperirea cheltuielilor de tratare a stărilor condiţionate de survenirea evenimentelor asigurate (maladie sau afecţiune). Sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală oferă cetăţenilor Republicii Moldova posibilităţi egale în obţinerea asistenţei medicale oportune şi calitative.

Potrivit art.3 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr.1593 din 26.12.2002, următoarele noțiuni semnifică:

plătitor al primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală – asigurat, care are obligativitatea de a achita primele de asigurare în modul stabilit de prezenta lege;

primă de asigurare obligatorie de asistenţă medicală – sumă fixă sau contribuţie procentuală la salariu şi la alte recompense, pe care asiguratul este obligat să o plătească asigurătorului pentru preluarea riscului persoanei asigurate conform legislaţiei.

Articolul 17 alin.1, 7 a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr.1585 din 27.02.1998 prevede că prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală reprezintă o sumă fixă sau o contribuţie procentuală la salariu şi la alte recompense, pe care asiguratul este obligat să o plătească asigurătorului pentru preluarea riscului asigurat al persoanei, conform prevederilor legislaţiei. Mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare se stabilesc prin lege.

Potrivit art.5 alin.3^1 al Legii nr.1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, asigurarea obligatorie de asistență medicală a persoanelor neangajate și neasigurate din contul bugetului de stat se realizează în mod

individual, prin achitarea primei de asigurare stabilite în sumă fixă, în mărimea, modul și termenele prevăzute de legislație.

Conform art.4 alin.1,2 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr.1593 din 26.12.2002, categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în formă de contribuţie procentuală la salariu şi la alte recompense se stabilesc în anexa nr.1. Categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, se stabilesc în anexa nr.2.

Conform art.61 a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr.1585 din 27.02.1998, evidenţa persoanelor fizice în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală se ţine de către Compania Naţională de Asigurări în Medicină. Fiecărei persoane fizice i se atribuie un număr de asigurare obligatorie de asistenţă medicală. Statutul persoanei fizice asigurate în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală se confirmă prin interogarea electronică a sistemului informaţional al Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină, utilizînd numărul de identificare de stat sau numărul de asigurare obligatorie de asistenţă medicală. Modalitatea de evidenţă a persoanelor fizice în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală se elaborează de către asigurător şi se aprobă de către Guvern.

Articolul 16 alin.1 a Legii nr.1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală prevede că categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.2 achită primele de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în mod individual.

Conform art.22 alin.1 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr.1593 din 26.12.2002, persoanele fizice incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.2 vor achita integral o primă de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă în termen de pînă la data de 31 martie a anului de gestiune.

Articolul 14 alin.1,2 din Legea cu privire la antreprenoriat şi întreprinderi nr.845 din 03.01.1992 statuiază că întreprindere individuală este întreprinderea care aparţine cetăţeanului, cu drept de proprietate privată, sau membrilor familiei acestuia, cu drept de proprietate comună. Patrimoniul întreprinderii individuale se formează pe baza bunurilor cetăţeanului (familiei) şi altor surse care nu sînt interzise de legislaţie. În agricultură există un singur tip de întreprindere individuală – gospodăria ţărănească (de fermier). Întreprinderea individuală se echivalează cu întreprinzătorul individual. Întreprinderea individuală nu este persoană juridică şi se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică întreprinzător individual.

Conform art.2 alin.(1) al Legii privind gospodăriile țărănești (de fermier) nr.1353 din 03.11.2000, gospodăria țărănească este o întreprindere individuală, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor și asupra altor bunuri, pe munca personală a membrilor unei familii (membri ai gospodăriei țărănești), având ca scop obținerea de produse agricole, prelucrarea lor primară, comercializarea cu preponderență a propriei producții agricole.

Conform anexei nr.2 alin.3 din Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, se asigură în mod individual: alţi cetăţeni ai Republicii Moldova, străinii titulari ai dreptului de ședere permanentă și beneficiarii de protecție internațională, care nu sînt angajaţi şi nu fac parte din nici una din categoriile enumerate şi nu sînt asigurate de Guvern, conform art.4 alin.(4) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, care fac dovada aflării în Republica Moldova pentru cel puţin 183 de zile(pe parcursul anului bugetar).

Conform art.4 alin.(2) al Legii nr.207 din 06.12.2021 fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2022, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă se stabilește în mărime de 4056 lei pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Articolul 4 alin.2 a Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul 2023 nr.358 din 22.12.2022, prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, calculată pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, se stabileşte, potrivit prevederilor art.17 alin.(4) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, în cuantum de 12636 de lei.

În temeiul normelor suscitate și având în vedere faptul că Ceban Nina pentru anii 2022 și 2023 nu și-a executat obligația de plată a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, nici nu a prezentat dovadă, că ar fi asigurată de Guvern, instanța de prim nivel întemeiat a dispus încasarea de la aceasta cu titlu de primă de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2022 suma de 4056 lei și pentru anul 2023 suma de 12636 lei.

Art.30 alin.1 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr.1593 din 26.12.2002 stipulează că neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală atrage după sine calcularea unei penalităţi în mărime de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întîrziere.

Articolul 952 Cod civil, în vigoare din 01.03.2019, prevede că penalitatea stabilită de lege nu poate fi exclusă şi nici micşorată anticipat prin acordul părţilor.

Întrucât în termenul legal, până la 31 martie 2022 și 31 martie 2023 Ceban Nina în calitate de persoană care se asigură individual, nu a achitat prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru anii 2022 și 2023, dânsa urmează să achite și penalitatea în mărime de 1115,40 lei pentru anul 2022 și penalitatea în mărime de 2590,38 lei, pentru anul 2023 până la data de 23.10.23, când GȚ"Ceban Mihail Piotr" a fost radiată din Registrul de stat al gospodăriilor țărănești.

Potrivit art.98 alin.1 Cod procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Conform art.85 alin.(1) lit.o) Cod de procedură civilă (în vigoare la data depunerii acțiunii) de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc: Compania Națională de Asigurări în Medicină și agențiile ei teritoriale (ramurale) – în acțiunile intentate împotriva persoanelor fizice și juridice care se eschivează de la achitarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Astfel, Agenția Teritorială Nord a CNAM la înaintarea acțiunii în judecată este scutită prin lege de plata taxei de stat, iar dat fiind că acțiunea civilă s-a admis parțial, taxa de stat, în mărimea pretențiilor admise în acțiune constituie 611,93 lei și întemeiat s-a încasat în contul statului de la Ceban Nina.

Distinct de cele enunțate, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră necesar de a respinge apelul declarat de avocatul Ghidirim Daniel în interesele apelantei Ceban Nina, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Soroca sediul central din 30 aprilie 2024.

Potrivit art.276^4 alin.4 Cod de procedură civilă, deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.

În conformitate cu dispoziţiile art.385 lit.a), 276^4 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil şi de contencios administrativ,-

d e c i d e:

Respinge apelul declarat de avocatul Ghidirim Daniel în interesele apelantei Ceban Nina.

Menține hotărârea Judecătoriei Soroca sediul central din 30 aprilie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Ceban Nina privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii: **Natalia Costaș** **Stanislav Grosu**